



Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 915. Quænam sint causæ legitimæ egredeindi clausuram, & dandi ad hoc licentiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

ejus declarationem, quae incipit *Decoris* §. 2. verbotenus recitat Reiffenst. *h. t. n. 28.*

2. Resp. ad secundum: hanc obligationem etiam vi constitutionis Bonif. VIII. habent omnes expressè vel tacitè professæ, sive ante clausuram promiserint & servaverint, sive non. ut Suar. *Tom. 4. de relig. l. 1. de oblig. relig. c. 2. n. 11. & 14. Sanch. l. 6. mor. c. 15. n. 12. Pirh. h. t. n. 33.* & sic in specie etiam moniales conversæ, quæ ad servitia & ministeria domestica deputatæ, si amittant tria vota substantialia, quamvis ad colligendas Eleemosynas de licentia egredi possint de quo *quest. seq.* Hac tamen obligatione non egrediendi clausuram adstringuntur novitiæ monialium, sed de licentia superiorum suorum egredi possunt v. g. ad recuperandam valetudinem, ita ut, si habitum retineant, per talem egressum non interrompatur annus probationis, secus tamen, si sine licentia egrediantur; quia tunc recedunt ab obedientia, adeoque interruptur probatio, Suar. *lc. n. 16. Pirh. lc.*

Quest. 95. quænam sint causæ legitimæ egrediendi clausuram & dandi ad hoc licentiam.

1. Resp. primò in genere: has causas esse debere gravissimas Sanch. *lc. c. 15. n. 3.* non nisi tales censent legitimæ, ut colligitur ex Trident. dum eas legitimæ censuit, quas Pius V. adduxit; dum hic addit ob nullas alias causas concedendam licentiam exeundi, pro ut etiam declarasse S. congregationem plures dicunt apud Barbos *n. 15.* tenentque Zerol. apud Sanch. *lc. n. 36.* nihilominus ob alias acque graves aut graviore causas concedi posse licentiam probabilius sustinent Sanch. *n. 37. Castrop. lc. n. 13. Nav. in coment. 4. de regul. n. 48. Barbos. p. 3. de potest. Episc. alleg. 102. à n. 16. Laym. l. 4. tr. 4. c. 12. n. 1. Azor. p. 1. l. 13. a. 8. q. 1. infine. Rodriq. reg. 99. Tom. 1. q. 49. a. 3. Gutt. 99. can. c. 14. n. 9. Suar. *Tom. 4. de relig. tr. 8. l. 1. c. 9. n. 3. Pirh. h. t. n. 34. Reiffenst. n. 30.* siquidem passim receptum est dispositionem legis, non solum favorabilem, sed & odiosam ad casus similes sub ratione decidendi comprehensos extendi, cum ea dicenda non sit extensio sed inclusio uti hæc pluribus ex utroque jure exemplificat Castrop. *lc. Nav.* adeoque in præsentia, licet Pontifex trestantum causas legitimæ egressus exprimat, nil vetat, quò minus ex aliis quoque causis similibus aut efficacibus ob paritatem rationis; quia nimirum continet grave nocumentum monasterii totiusque communitatis egressus hic si concedendus. quin imo, etsi Sanch. *lc. 39. Barbos. n. 20. Gutt. n. 7. Rodriq. ic. Delb. lc. de 7. Zerol. in pr. Episc. p. 2. V. monialis in fine.* & alii apud Castrop. qui dicit sententiam hanc communem, contrarium teneant seu non esse faciendam extensionem ad alias causas dissimiles etiam graviore v. g. à continentibus bonum commune Monasterii totius ad causas graves, continentibus bonum privatum alicujus monialis in particulari; tamen aliam ad hanc licentiam exeundi dandam sufficere probabilius sentire videntur Suar. *lc. c. 9. n. 9. Nav. lc. n. 49. Azor. lc. Peyr. Tom. 2. privul. minimor. in constit. 6. pii V. n. 24. Pirh. h. t. n. 34. Reiffenst. n. 33.* & alii quorum sententiam probabilem quoque censet & rationibus stabilit Castrop. *n. 15.* ut mox videbimus, secundum hæc itaque*

2. Resp. secundò in specie; tales causæ graves & legitimæ sunt sequentes, prima quæ expressa est in c. *unic. h. t. in 6.* Si monialis laboraret morbo tali, quocum sine aliarum infectione vel etiam sine scandalo commorari non posset in monasterio & cum aliis communicare, v. g. lepra, quo nomine venit in-

firmitas contagiosa, ob quam eadem infectus à communi consortio sepatetur. Epidimia, quo nomine intelligitur non tantum morbus pestifer qui majorem partem eo infectorum perimit, sed & qui facillè ad alios diffunditur, etsi majorem partem non interimat. Talis quoque causa sufficiens juxta sententiam alteram æquè, si non magis probabilem, est gravis morbus unius monialis, etsi non contagiosus, sed soli patienti nocivus, cujus remedium ex egressu monasterii speratur, manendo intra clausuram desperatur. non enim videtur humanus legislator obligare posse cum tam gravi damno præsertim periculo vitæ privati, sive, ne is declinet mortem, etiam supposita voluntaria obligatione assumpti statûs, nisi per istam declinationem periclitetur maximè bonum commune, qualiter ex egressu unius aut alterius monialis infirmæ, cujus salus speratur extra, & desperatur intra clausura, non videtur periclitari bonum commune castitatis & religionis. unde Pontifex censendus non est præcepto illo clausuræ voluisse in hoc casu cum dispendio vitæ moniales in particulari obligare, pro quo etiam Suar. *lc. n. 3. & Donat. Tom. 4. Tr. 4. q. 2.* referunt declarationem Cardinalium quam verbotenus recitat Reiffenst. *lc.* quin etiam pontifex non spectasse solam causam publicam & toti conventui nocivam, sed etiam particularem singulis monialibus graviter periculosam, probatur exemplo incendii, quòd si ita corripere monasterium, ut una aut altera periclitaretur & esset comburenda, nisi egrederetur clausuram, reliquis absque periculo remanentibus intra eandem. item exemplo mortis violentæ & oppressionis imminens ab invasore, quem evadere non posset, nisi se proriperet fugiendo extra clausura, reliquis in tuto manentibus; in quibus casibus, ipsis etiam adversariis concedentibus, nemo negabit adesse causam sufficientem egrediendi, dum nomini facultas naturalis tuendi vitam citra periculum boni communis sit subtrahenda; cum eo tamen discrimine inter duas postremas sententias & infirmitatem, quòd propter hanc inconsulto prælato non possit exire, uti potest in casu incendii & invasoris; cum hi non patiantur moram. atque ex his jam infertur, licere moniali licentiam exeundi concedere non tantum ubi urget periculum mortis, sed etiam quando aliàs sine spe curationis remanere deberet perpetuò misera, in infirmitati & gravibus doloribus subjecta, pro ut id ipsum confirmat praxis & consuetudo, quæ est optima legum interpret. *l. 37. ff. de LL.* quæ videmus à piis & doctis Ordinariis absque scrupulo concedi monialibus hic & nunc in particulari licentiam egrediendi clausuram ad balnea sanitatis causâ urgente necessitate, sic quoque videtur esse sufficiens causa egressus ad aliud monasterium, si in eo, in quo monialis existit ob aëris intemperiem vel alimentorum qualiteram continua laborat infirmitate, cui medendum sperat loci mutatione, ut Gutt. *99. can. l. 2. c. 14. n. 10.* apud Castrop. *lc. n. 18.* qui id ipsum non negat absolute, sed suppositâ sententiâ, quæ neget ob causam singularem & propriam unius monialis posse clausuram desereri. His tamen non obstantibus quòd Pius V. declaret infirmitatem pro causa insufficiente egressus, cum loqui censetur non de infirmitate qualibet etiam periculosa quæ ordinariè causa sufficiens non est (dum vel sic præberetur anfa passim clausuram violandi) sed de ea, quæ nisi egredietur curari non posset.

3. Secunda causa exeundi est, quam adjecit & expressit Pius V. non corrigendi, sed declarandi causâ tam Frid. quam constitutionem Bonifac. VIII. in c. *unic. h. t. in 6.* nempe grave seu periculosum incendium immi:

imminens non tantum toti monasterio, sed unicuique moniali secundum dicta. sunt & alia causa etiam non expressa à Bonif. VIII. aut Pio V. dum non sunt sub exclusis ab illis, ut inquit Castrop. *l. c. num. 16.* cum dictione taxativa & generali non censentur exclusae causae, ob quas iure specialiter, concessus egressus. Tales sunt si monialis egrediatur ad regendum monasterium aliud ejusdem ordinis tanquam Abbatissa vel magistra novitiarum uti contra Zerol. *pr. Episc. p. 2. v. monialis. du. 8.* citantem pro se Sayrum Azor, Tamb, Lezan, Dian, & alijs. docent Nav. *l. 3. consilior. de regular. conf. 48.* alijs *h. t. conf. 5. num. 3.* Sanch. *l. 6. c. 15. num. 45.* Barbos. *l. c. num. 15.* Suar. *l. c. c. 9. num. 13.* Castrop. *l. c. Pirth. h. t. num. 35.* Delbin. *c. 19. du. 14. n. 3.* citatis plurimis alijs qui etiam idem *num. 4.* dicit de praeficiendis in alio monasterio Portæ seu rotæ alterive muneris, quod ad bonum commune religionis seu monasterii spectat. Juxta quod id expressum à Trid. *sess. 25. c. 7. de regular.* Idem est, si egrediendum ad fundandum seu inchoandum aliud monasterium. ut Navar. *cit. conf. 48.* Sanch. *l. c. n. 47.* Delb. *l. c. n. 8. & seq.* Suar. *l. c. num. 13.* Castrop. *Pirth. LL. cit. Barbos. num. 21.* Item si monasterium totum transferendum sit in locum commodiorem. Rodriq. *l. c. q. 49. a. 5. Coroll. 4.* Sanch. *num. 53.* Suar. *Pirth. LL. cit. Castrop. num. 17.* juxta quod approbavit Trident. Idem est, si ob incurSIONem hostium à quibus forte honor eorum aut vita periclitaretur, coguntur fugere. unde, ut Barbos. *in cit. c. unic. n. 16.* possunt moniales exire monasterio seque in locum tutum recipere Delb. *c. 19. du. 13.* Item justa causa exundi est, si quæ monialis transire vult ad aliud monasterium strictioris observantiae causâ, Delb. *l. c. Pirth. l. c.* Idem est, ubi necesse est monialem recludi in alio monasterio ad agenda poenitentiam (quæ causa ut legitima approbata *in c. quoniam. de simon.*) vel ut ibi corrigatur, dum commodè in proprio monasterio corrigi nequit; cum tunc exitus non tam sit voluntarius, quam necessarius, bonumque in commune in tali exitu spectetur ut nimirum timeant alia moniales, ne malo exemplo minus puniunt & correctæ pervertantur ita Castrop. *l. c. & quos citat Sanch. Suar. Rodriq. Nav. LL. cit. item Pirth. cit. n. 35. in fine.* Delb. *l. c. num. 10.* secus est si specialis sit incorrigibilis & in proprio monasterio recludi possit in carcere sine molestia inde creata monasterio v. g. à cognatis, de quo casu intelligendi Barbos. *l. c. n. 27.* Delb. *du. 18.* quos citat in contrarium & sequitur La croix *l. 4. n. 70.* Item causa justa est, dum Abbatissa ratione feudi quod habet monasterium à principe sæculari, ad præstandum eidem homagium exire cogitur, dum obtinere nequit, ut id per procuratorem præstet, poterit comitantibus eam unâ alterave ex antiquis monialibus & capellanis illius exire, ac præstito fidelitatis juramento statim (intelligendo illud statim moraliter juxta mox dicenda) ad monasterium redire, pro ut conceditur & statuitur *cit. c. unic. §. verum: h. t. in 6.* juncta gl. *ibi v. societate.* de cætero monet Pontifex *cit. c. §. porro.* Principes & Dominos sæculares, qui jurisdictioni temporali præfunt, ut Abbatissas aliasque moniales curam seu administrationem habentes permittant per procuratores suos in suis tribunalibus litigare, ne detur illis occasio vagandi, alioquin, si contra, P. *Leur. Jur. Can. Lib. III.*

trarium præsumperint per Ordinarios suos Ecclesiasticos ad hoc censuris Ecclesiasticis compellantur; cum juri & honestati contrarium sit mulieres cogere ad litigandum per se ipsas in judicio, Episcopis verò aliisque prælatis quibuscunque injungit, ut omnes monialium causas temporales & spirituales, per procuratores in suis curiis tractari faciant, ut gl. *ibid. v. tractari.* Denique an & quando sufficiens causa egressus sit necessaria collectio elemosynarum, dictum est supra. Delb. *l. c. d. 20. num. 4.* Illud hic notandum cum Castrop. *n. 19.* & Pirth. *n. 36.* citante pro hoc Sanch. *cit. c. 15. num. 60.* quod dum dicitur *cit. c. unic.* cessante causa, propter quam egressio concessa, debere illico monialem regredi ad clausuram, id non intelligendum metaphysicè, ac si quælibet mora constituat peccatum mortale, sed tunc tantum, quando est ita diuturna, ut per se appareat fieri eam in fraudem legis, qualis non censetur unius alteriusve diei Delb. *l. c. du. 2. num. 4.* ut Castrop. *l. c.* cum Rodriq. *l. qq. reg. q. 47. num. 11.* & Sanch. *cit. num. 60.* qui inde infert monialem exeuntem causâ foundationis, gubernationis, correctionis, licet rectâ viâ tendere debeat, si aliquantulum demoretur, vel à via rectâ intra octo vel novem leucas discedat, causa invisendi cognatam, aut piam aliquam imaginem, non violaturam per hoc clausuram; quia est brevis detentio, & moraliter necessaria spectato communi stylo itinerantium.

Quæst. 916. An & à quibus approbandæ causæ egressus & à quibus is concedendus?

Resp. primò: necesse est causas egrediendi recognosci, approbari & ob illas concedi licentiam à superiore, ut habet communis & certa, juxta quod expresse statuit Trid. *sess. 25. c. 5. de regular.* & Pius V. in constitutione sua, quæ incipit: *decori & honestati.* Estque is respectu monasteriorum non exemptorum necessario & private Episcopus vel alius ordinarius loci, in eo habens jurisdictionem quasi Episcopalem, adeoque etiam Vicarius Generalis Episcopi, non tamen foraneus, nisi hic specialiter sibi hanc potestatem reservaverit; cum etiam Vicarius generalis sit Ordinarius habens idem cum Episcopo tribunal. & Sanch. *cit. c. 15. n. 30.* Castrop. *l. c. num. 9.* Barbos. *p. 3. de potest. Episc. alleg. 102. num. 28.* Pirth. *h. t. num. 37.* respectu vero monasteriorum exemptorum seu subjectorum immediate sedi Apostolicæ aut Prælatis regularibus monialium, secundum sententiam probabiliorum & juxta expressa verba *cit. constit. Pii V.* & moris ejusdem proprii tenent Nav. *in comment. 4. de regular. n. 6.* Azor *p. 1. l. 11. c. 8. q. 1.* Zerol. *pr. Episc. p. 2. v. monialis. du. 8.* Sanch. *l. c. num. 28.* Barbos. *l. c. Suar. cit. c. 9. n. 15.* Castrop. *Pirth. LL. cit. contra Rodriq. l. c. q. 49. a. 6.* dicentem citatam Bullam Pii V. quò ad hoc non esse receptam in Hispania, necessaria adhuc de rigore juris est approbatio illa & concessio exitus è clausura facta ab Episcopo, aliove ordinario, etsi non nisi autoritate delegata, ita ut approbatio illa facta & licentia data à solis Prælatis regularibus non sufficiat, cum si non veniant nomine Ordinariorum, sic tamen ab illis facta approbatio quoque necessaria, quin & Castrop.